

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

צ.

עין משפט
נר מצוה

והדשות. דישת שגלין בתרומה וזמעשר כגון שהקלימו בשגלין: **אין עובר.** בלא תחסוס: משום דגמר מלאכתו למעשר משעת דישת: **תרומה ומעשר.** דתסם דייש לאו בתרומה ומעשר משתעי קרא דאין תרומה ומעשר סתם אלא מן המירוח ואילך כדכתיב (במדבר יח) כדגן מן הגורן:

מפני מראיה העין. שלא יאמרו עליו שהוא חוסס: **זול.** מלא אגרוף: **בטרסקלין שזפיה.** שק או טרסקל: **תולין בלאורה והמאכל בתוכו ואוכלת:**

נכרי הדש בפרטו של ישראל. אינן עובדים הצעלים שאמרו לו חסוס פרטי ודוש זה תצוה שגך אין עליהם עבירה לא תחסוס: **גידולי תרומה.** שזרעה וגידלה הגידולין תרומה מדרבנן וזה אחד משמנה עשר דבר שרצו בית שמאי על בית הלל ביציאות שבת (שבת פ: ו) כיון דלאו תרומה מדאורייתא היא קרינא ציה דייש סתמא: **בשלמא גידולי תרומה פרומה.** מדרבנן ואליטריין לאשמועינן דעובר: **גידולי טענ.** תצוה שנמרחו בכרי וזרעה צטיבלה הרי היא כשאר חולין ואוכל הימנה עראי עד שימרח דכיון דזרעו דרובא צטיבל ליה איסוריה. ובתרומה הוא דגזור כדמפרש התם גזירה משום תרומה טהורה ציד ישראל שמא יזרענה להפטור שלא יתננה לכהן אי נמי משום תרומה טמאה ציד כהן דלמא משהי לה לזרעה ואתי ציה לדי תקלה: פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה בקדושין (דף ע"ג): **מזון גבוה.** ולא קרינא ציה בדיש: **וגבי תרומה** מיתוקמא שהיתה פרה של ישראל שאסור להאכילה תרומה ואפילו אם דש זה כהן דתניא^א כהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמוזגותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה: **סיני דמי.** דליהו מעשר קודם דישת: **גגון שהקדימו.** וקרא שם עליו בשגולין: **וולר"ן.** כיון דשם מעשר עליו לר' יהודה נהי נמי דמזון הדיוט הוא: **הא צני חומה.** שאסור לאכלו חוץ לחומת ירושלים והכי אתי לאו דלא תחסוס ודחי לאו דלא תוכל לאכול בשעריך^ב: **צית פאגי.** היקף חילון של ירושלים שהוסיפו עליו קרוי צית פאגי. ונראה לי שהוא לשון כבישתה של עיר שנגנלה בלע"ז כדאמרין פרק קמא (דף ע"ג) זה קנה חמור וצית פגיה: **לאן צמעשר דמאי.** דלימיה אלא מדרבנן. הלווקח מעם הארץ שחייבו להפריש מעשר שני על הספק ולהעלותו לירושלים: **אף הוא.** יוחנן כהן גדול צמס' סוטה (דף מ:): **ציתל אה הוידוי.** של מעשר ואפילו של חברים שאין לומר בערתי הקדש מן הבית וגם נתחיו ללוי לפי שלא היו נוטים מעשר ראשון ללוי כהלכתו דרחמנא אמר ללוים וקיסניהו עורא וזהו לתמו לכהנים: **וגור על הדמאי.** בלווקח מעם הארץ שפירש הכל מספק מפני שהטבל עון מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרישה ולא

גזר על הדמאי לפי ששלת בכל גבול ישראל וראה שהיו עמי הארץ מזולין צמעשרות ולא היו מפרישין אלא תרומה גדולה: **תרומה מעשר.** שהלוי מפריש לכהן מעשר מן המעשר והוא קרוי תרומה ואסור בתרומה: **ומפירות.** חולי מעיים וקורין אותו ריו"ל^א מוילאה רעי ללול כמים והחטין קשין לה: **חסוס פרטי ודוש זה.** דישת שגך: **אמירה לנכרי שזום.** מדרבנן: ומגנחין

והדשות כמעשר ובתרומה אינו עובר משום לא תחסום. פי' זקונטרס דתסם דייש לאו תרומה ומעשר שאין רגילות להיות תרומה ומעשר אלא אחר מירוח תימה דל"כ אפילו הן חולין מתוקנים לא יעבור דאין רגילות להיות מתוקנים קודם מירוח ונראה דטעמא משום דכתיב גישו דמשמע הראוי לו ומעשר ממון גבוה הוא ותרומה נמי לישראל אסור ליתן לפני בהמתו ואפילו כהן דוקא כרשינין שהוא מאכל בהמה מותר להאכיל ולא חטין משום הפסד תרומה וכן דריש בהדיא צמעילה (דף יג. ו) וס' ד"ה מאי מדישו גבי הא דתנן וכן פרה לא תאכל כרשיני הקדש: **גידולי מעשר חו"ל.** דלא שייך למיגזר שמא ישהה צידו ויצער צטומאה דלמא ישהה כיון שיכול לפדותו ולפילו לקוח כנסף מעשר שנטמא דלינו נפדה לרבי יהודה לא גזרו על גידולין ליהווי מעשר כיון דעיקר מעשר ש' לו פדיון: **כאן במעשר ראשון דמיקרי דישו כאן במעשר שני.** דאפילו לר' יהודה אינו עובר חוץ לחומה כדפריך בסמוך והא צני חומה ומימה והלא אי לאו רעך היה אוכל פועל משל הקדש כי היכי דשרי משל חזירו ולא הוי גזל וה"ז אית לן למימר דשרי חוץ לחומה דהא לרבי יהודה ממנו הוא ויכול לקדש בו האשה אפילו חוץ לחומה כדמשמע בקדושין (דף ע"ג) וי"ל דאפילו הכי (לא) קרינן ציה דישו שלו ולא של רעך דה"ג אמרין צדוף צדוף חלק (סנהדרין דף ק"א): **דלכולי עלמא לא מיקרי שללה גבי עיר הגדחת ופטורה מן התלה דלא מיקרי עריסותיכס:**

והיבוי דמי בשקדימו בשב"ין. תימה דמאי אצטרך לפרושי הכא היכי דמי דעב השתא נמי הוי מיירי צהכי דהא בגידולי מעשר ליכא לאוקמה כלל:

אמר זהו תניתיה רבי שמעון בן יוחאי אומר. ורבנן לא פליגי עליה צמאי דמפרש טעמא משום דמעלי לה: **חסום פרטי ודוש בה.** פירוש דוש בתצוה דמרווח צאמירה לנכרי דבתצוה נכרי פשיטא דשרי כיון שאין ישראל נשכר צחסימה אלא אדרבה מפסיד כמו שפשיטא שמומר לומר לנכרי אכול נבלה ומהאי טעמא נמי מותר לומר לנכרי צצנת הילך צצר ובשל לצרכך כשאין מוטל עליו לזווג דאין מרווח צאומה אמירה כלום ומיהו אמר ר"י דלא דמי לחומר לנכרי אכול נבלה דלא שייך התם צאמירה לנכרי שהישראל ע"מנו יכול ליתן נבלה צצני אכל הכא אותו דבר שאומר לנכרי לעשות הוא אינו יכול לעשות כמו לצבל או לחסוס ומירושלמי דהנוקין גבי מחזיקין ידי נכרים צצציעית דקאמר א"ל חרוש צה טצאות ואנא נסיבנא לה מינך צמר צצציעית אומר ר"י דאין ראהי

דהתם לפי שהתחיל צצר לחרוש מפני דרכי שלום: **אבל הבא דאיסור לאו שרי.** אע"ג דצמס' מו"ק (דף ע"ג) אמרין^א דצצציעית וחולו של מועד אסור צאמירה לנכרי התם משום דצצנת וי"ט דהא מילתא היא וזגרו אטו שבת: **דגנבין** זהו ארמאי. צצאלמות דרב אחאישי מפרש שהיו קושרין דינר צכיס של צהמה צחזקה והנכרי גוגב הדינר ותולש הכיס ומסרסו ולשון גנבין להו לא משמע הכי שלא צצין לגנוב רק הדינר: מחלפי

(א) תרומה פ"ט מ"ד, (ב) קדושין דר' וי"ג, (ג) סוטה מט. יומא טו. (ד) מספ' דסוטה פ"יג, (ה) שבת ק"ג וי"ג, (ו) נדרים כ"ה, (ז) נ"ל דמנן. והיא משנה בתרומות פ"א מ"ט, (ח) נ"ל נדרים י"ג, (ט) דפי' אמור ס' ק"ה.

הגהות הב"ח
(א) גמ' ר"מ דאמר מעשר שני ממנו: (ב) שם ולר' יהודה הא כל"ל וזהו ר' נחמק:

גליון הש"ס
רש"י ד"ה בית פאגי. היקף חיצוני. פי' סנהדרין ר"ד ע"ג צצצ"ה ד"ה צית פאגי ומנחות ע"ב ע"ב ד"ה חוץ לחומת: תוס' ד"ה אכל וכו' וגורו אפוי שבת. פי' ר"ה דף כד ע"ב מו"ק ד"ה שאני ועיין ב"ח ד"ה הלכות כלאים:

לעני רש"י

ושבגל"א [צינל"א].
חומה המקיפה את העיר.
ירול"ר [ירוליי"ר].
לשולש (נאמר בפרה).